

IMPACT VAN OAB IN HET DAGELIJKS LEVEN

EEN TOELICHTING OP DE KWALITEIT VAN LEVEN

Lisette vd Bilt-Sonderegger

Verpleegkundig specialist urologie

Catharinaziekenhuis Eindhoven

EVEN VOORSTELLEN

OAB

- Probleem met de opslagfunctie van de blaas veroorzaakt een plotselinge drang om te plassen
- de aandrang is moeilijk te stoppen en de overactieve blaas kan leiden tot de onvrijwillig urineverlies (incontinentie)
- Ook zien we vaak klachten van nycturie
- Deze klachten veroorzaken een behoorlijk impact op de kwaliteit van leven

PREVALENTIE

- Toename van de klachten bij verhoging van de leeftijd
 - 45 jaar 27%
 - 60 jaar 27 %
 - 75 jaar 34%
 - > 80 jaar 35%
-
- Frankrijk & Italië 12%
 - Duitsland, Engeland en Zweden 18-19%
 - Spanje 22 % (Bron : Feria, Castillejos & Arroyo, 2005; Castro, Espuna, Prieto & Badia, 2005)

NEGATIEVE IMPACT VAN OAB

- Sociaal
- Psyche
- Dagelijkse activiteiten
- Seksueel functioneren

SOCIALE IMPACT

- Sociale contacten worden vermeden
- Minder activiteiten
- Hierdoor sociaal isolement

PSYCHISCHE GEVOLGEN (1)

- Negatief zelfbeeld
- Angst/ depressie
- Taboe
- Schaamte
- Psychologische impact op familieleden

(Bron: Kinsey, Pretorius, Glover & Alexander, 2016)

PSYCHISCHE GEVOLGEN (2)

- Beperkingen in sportieve activiteiten
- Activiteiten buitenshuis worden minder
- Altijd op zoek naar toiletten
- Vermoeidheid door nycturie
- Vergroot valrisico
- Verminderd seksueel functioneren

EPIC STUDIE (2008)

The impact of overactive bladder, incontinence and other lower urinary tract symptoms on quality of life, work productivity, sexuality and emotional well-being in men and women.

- Conclusie:

OAB heeft een substantiële, multidimensionale impact op patiënten; OAB met extra LUTS heeft een grotere impact. De diagnose en behandeling van OAB moeten in combinatie met andere LUTS worden overwogen om de behandelingsopties te maximaliseren en de resultaten voor de patiënt te optimaliseren.

IMPACT OP SEKSUALITEIT (1)

- Angst en depressie worden geassocieerd met seksuele disfunctie veroorzaakt door OAB
- Angst veroorzaakt seksuele disfunctie
- Verminderde seksuele opwinding is een van de meest voorkomende symptomen van depressie
- EpiLUTS studie (2009) onder 14.400 mannen en vrouwen met OAB > OAB had een negatief effect op seksueel contact plezier en activiteit bij beide geslachten

IMPACT OP SEKSUALITEIT (2)

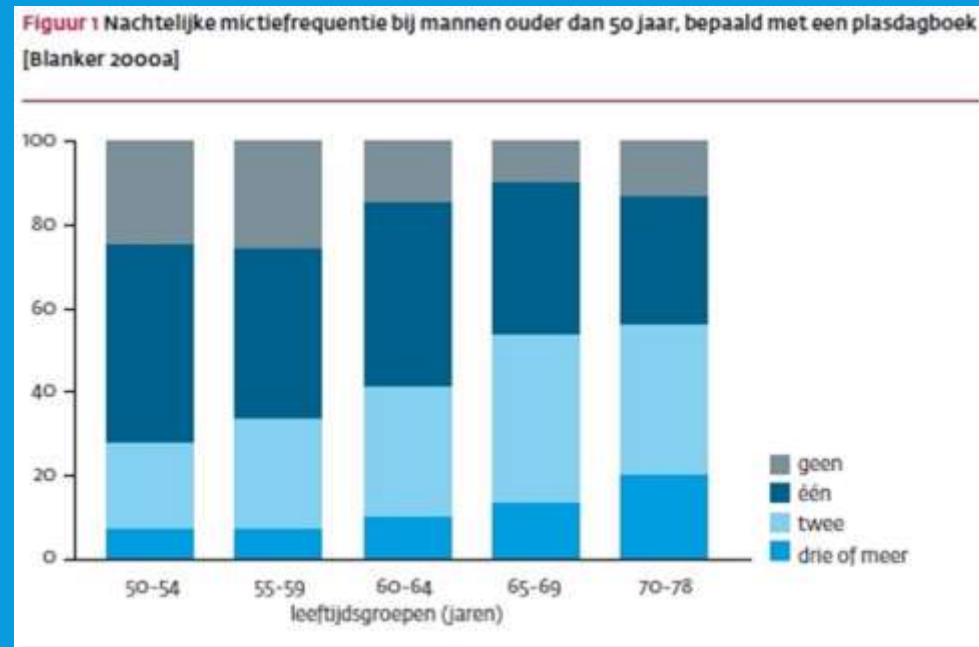
- Vrouwen die behandeld zijn voor OAB klachten geven aan dat het seksueel functioneren verbeterd.
- Er is overigens weinig data bekend over dit onderwerp

(Bron: Overactive Bladder Syndrome Treatments and Their Effect on Female Sexual Function, G.Levi et al, 2020)

NYCTURIE IN RELATIE TOT OAB

Nycturie > ICS definitie (2002):

- Persoon klaagt over een of meerdere keren wakker worden om te plassen
- Algehele prevalentie van vallen 33-50% bij ouderen door nachtelijk toiletbezoek

LITERATUUR 2019

- **Impact of nocturia** on patients' health-related quality of life and healthcare resource utilisation compared with OAB and BPH: Results from an observational survey in European and American patients

(Zeng et al, 2019)

Conclusie:

Nycturie moet worden gezien als een op zichzelf staande LUTS-ziekte met aanzienlijke gevolgen voor de patiënt. Vergeleken met OAB en / of BPH, vertoonden nycturiepatiënten een aanzienlijke vermindering van de kwaliteit van leven, een verminderde arbeidsproductiviteit en een verhoogd gebruik van medische middelen.

ONDERZOEK WENDY NAISH (UK)

- Neurological – mostly MS, spinal cord injury, Parkinson's and stroke (249)
- Urinary tract infection (UTI) (37)
- Diabetics (134)
- All of them had urgency, frequency, nocturia, urge incontinence

(Mictielijsten en Qol vragenlijsten werden ingevuld)

- Conclusie:

CONCLUSIE

De kwaliteit van leven is voor iedereen anders

We moeten patiënten met OAB ondersteunen om hun symptomen te beheersen en opties overwegen om dingen voor hen te veranderen

We moeten ook eerlijk zijn over wat er beschikbaar m.b.t. de behandelopties

HOE METEN WE QOL?

- ICIQ
- I-QOL
- SEAPI-QMM
- BFLUTS-SF
- ICSmaleSF
- KHO
- UDI/UDI-7
- IIQ/IIQ-7
- ISI
- SUIQQ
- UISS
- CONTILIFE
- OAB-q
- BFLUTS
- DAN-PSS
- ISCmale enz.....enz.....enzovoorts

POLIKLINIEK UROLOGIE
BLAASKLACHTEN VRAGENLIJST

Naam: _____ Datum: _____ / ____ / ____
Geboortedatum: _____ / ____ / ____

Moetste deze vragenlijst problemen met de activiteiten in welke mate Uw blaasklachten een probleem voor u zijn.
Druk bij het beantwoorden van deze vragen aan Uw klachten in de vligtoepen 4 waken.

Zoals u zelf zien wordt bij sommige vragen ingevuld of u een probleem af en toe, soms, of meestal heeft.

- Af en toe = Minder dan 1/3 van de tijd
- Soms = Tussen 1/3 en 2/3 van de tijd
- Meestal = Meer dan 2/3 van de tijd

Kruis a.u.b. een hokje per vraag aan.

1. Hoeveel keer gaat u overdag gemiddeld? 1-6 keer
 7-8 keer
 9-10 keer
 11-12 keer
 13 keer of meer

In hoeverre is dit een probleem voor u? geen probleem
 een klein probleem
 nogal een probleem
 een ernstig probleem

2. Hoeveel keer moet u 's nachts gemiddeld opstaan om te plassen? 0 keer
 1 keer
 2 keer
 3 keer
 4 keer of meer

In hoeverre is dit een probleem voor u? geen probleem
 een klein probleem
 nogal een probleem
 een ernstig probleem

3. Moet u zich naar het toilet haasten om te plassen? nooit
(zie instructie) af en toe
 soms
 meestal
 altijd

In hoeverre is dit een probleem voor u? geen probleem
 een klein probleem
 nogal een probleem
 een ernstig probleem

HOE METEN WE QOL?

- ICIQ
- I-QOL
- SEAPI-QMM
- BFLUTS-SF
- ICSmaleSF
- KHO
- UDI/UDI-7
- IIOQ/IIOQ-7
- ISI
- SUIQO
- UISS
- CONTILIFE
- **OAB-q**
- BFLUTS
- DAN-PSS
- ISCMale enz.....enz.....enzovoorts

POLIKLINIEK UROLOGIE
BLAASKLACHTEN VRAGENLIJST

Naam: _____ Datum: _____ / _____ / _____
Geboortedatum: _____ / _____ / _____

Mocht u deze vragenlijst problemen bij het invullen hebben, neem dan contact op met de uroloog of de verpleegster van de afdeling Urologie.

Zoals u zelf niet weet, bij sommige vragen hebben u een probleem of en toe, soms, of meestal heeft.

- Af en toe = Minder dan 1/3 van de tijd
- Soms = Tussen 1/3 en 2/3 van de tijd
- Meestal = Meer dan 2/3 van de tijd

Kruis a.u.b. een hokje per vraag aan.

1. Hoeveel keer gaat u overdag geploesd?
 1-6 keer
 7-8 keer
 9-10 keer
 11-12 keer
 13 keer of meer

In hoeverre is dit een probleem voor u?
 geen probleem
 een klein probleem
 nogal een probleem
 een ernstig probleem

2. Hoeveel keer moet u 's nachts gemiddeld opstaan om te plassen?
 0 keer
 1 keer
 2 keer
 3 keer
 4 keer of meer

In hoeverre is dit een probleem voor u?
 geen probleem
 een klein probleem
 nogal een probleem
 een ernstig probleem

3. Moet u zich naar het toilet haasten om te plassen?
(zie instructie)
 nooit
 af en toe
 soms
 meestal
 altijd

In hoeverre is dit een probleem voor u?
 geen probleem
 een klein probleem
 nogal een probleem
 een ernstig probleem

NIEUW

- the Dutch OAB-q SF (2019, Groenendijk et al):

Deze gevalideerde vragenlijst evalueert zowel symptoomhinder als gezondheidsgerelateerde kwaliteit van leven bij patiënten met OAB.

WAT KUNNEN WIJ, ALS VERPLEEGKUNDIGEN, DEZE PATIËNTEN BIEDEN?

- Luister naar de patiënt
- Wat verwacht de patient van ons ?
- Welke klacht verstoort het dagelijkse leven het meeste?
- Is duidelijk welke behandelopties er zijn?
- Zijn er aspecten van hun leven die OAB veroorzaken waarmee we hen kunnen helpen?

BLAASPIJNSYNDROOM

- Prevalentie in NL: 2.000 mensen worden in Nederland momenteel behandeld (80% vrouwen, 20% mannen) bron: androskliniek.nl

- Veel symptomen laten overeenkomsten zien met OAB.

- Wat is anders?

TYPISCHE VERSCHIJNSELEN

- **Pijn** in de blaas bij vulling. Plassen verlicht deze pijn en geeft opgelucht gevoel
- Continue een gevoel van aandrang die als **pijn**lijk wordt ervaren
- **Pijn** in onderbuik, soms met uitstraling naar rug, liezen of flank(en)
- **Pijn** in vagina
- **Pijn** in penis, testikels, scrotum en perineum
- **Pijn** in de urethra

LITERATUUR

- De QoL bepaalt het succes van de ingezette therapie

(Addressing quality of life in the patient with interstitial cystitis/bladder pain syndrome. Vaseduvan et al, 2017)

- Verbetering van seksueel functioneren na behandeling (oa. blaasspoelingen)

(Painful bladder syndrome: management and effect on sexual function and quality of life. Schmid et al, 2011)

WAT KUNNEN WIJ, ALS VERPLEEGKUNDIGEN, BETEKENEN VOOR DEZE PATIËNTEN?

- Luisterend oor
- Erkenning geven
- Bespreken van andere klachten (zoals allergieën, darmklachten, gewrichtspijn, spierpijn, vermoeidheid)
- Lotgenotencontact
- Wijzen op ICP (patiëntenvereniging) WWW.icpatienten.nl
- Toiletpas aanbieden

Bedankt
voor
jullie
aandacht